

RANÁ DOBA BRONZOVÁ

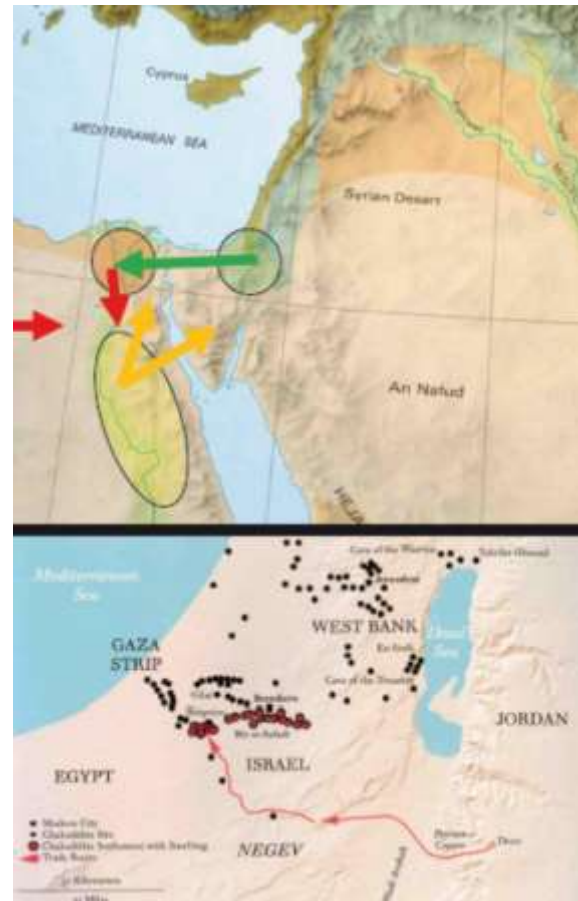
Petra Maříková Vičková

Kultura starověkého Předního východu a Egypta KLBcA02

2022-05-03

PŘECHOD CHALKOLIT – DOBA BRONZOVÁ

- 3500/3300 BC – rámcová datace
- Vymizení chalkolitických kultur (především Ghassulianu) na PŘ.-V. není dosud plně pochopené – multifaktoriální:
 - ▣ Klimatické změny
 - ▣ Neschopnost se adaptovat na změněné socio-politickou situaci
 - ▣ Ekonomické/hospodářské důvody
 - ▣ Válečné konflikty

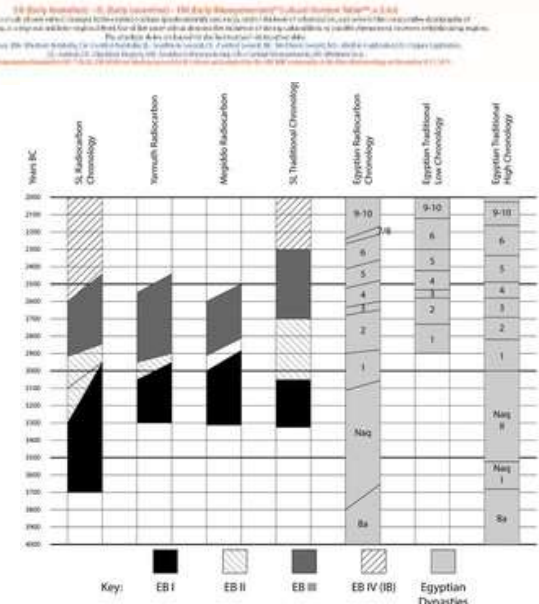
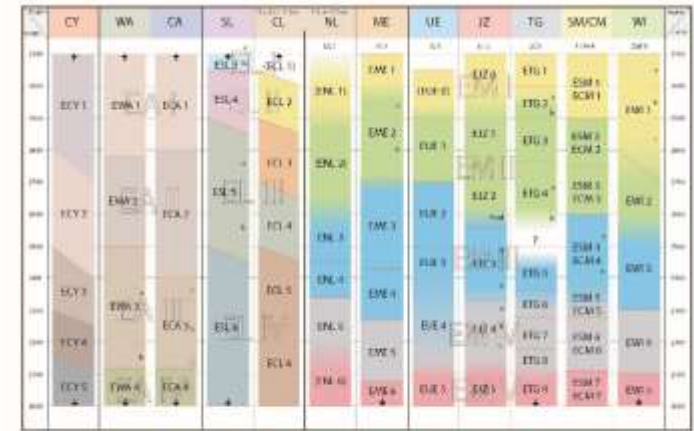

Chalcolithic mace-heads

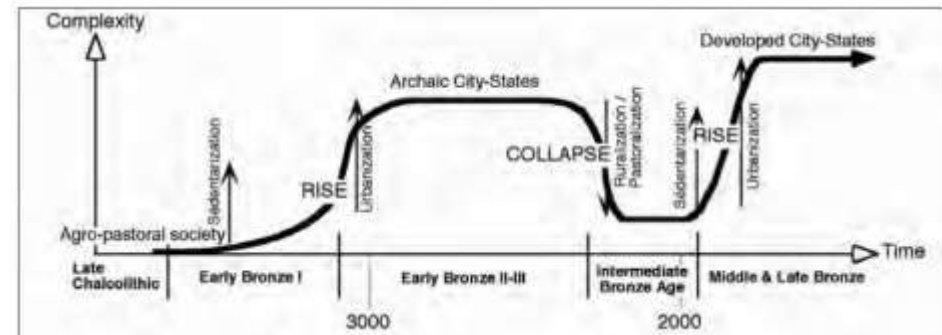
DOBA BRONZOVÁ

- Pro danou oblast: schůzka zástupců britské, francouzské a americké archeologie kolem W. Albrighta v létě 1922 v Jeruzalémě: základní definování historických celků pro Syropalestinu: doba kamenná – bronzová – železná a arabská – obdoba evropského trojčlenného dělení a snaha o „apolitizaci“ archeologie na Blízkém východě
- = doba, kdy dochází k urbanizaci a mocenské centralizaci celé oblasti, vznikají první nadnárodní říše a mocnosti a tyty navazují dálkové kontakty a spory
- „Bronz“ – pouze symbolický význam přerodu celé společnosti
 - Levanta: rozšíření až během 3. tis. BCE
- Základní chronologické členění:
 - Raná doba bronzová – 3600/3400 – 2200/2000 cal. BCE
 - EBA IA, EBA IB
 - EBA II
 - EBA III
 - EBA IV/Intermediate Bronze Age / MBA I
 - Střední doba bronzová 2000/1900 – 1550/1450 BCE
 - MBA I (MBA IIA)
 - MBA II (MBA IIB-C/MBA III)
 - Pozdní doba bronzová
 - LBA I
 - LBA II
- Přechod mezi LBA a IA – LBA III

RANÁ DOBA BRONZOVÁ

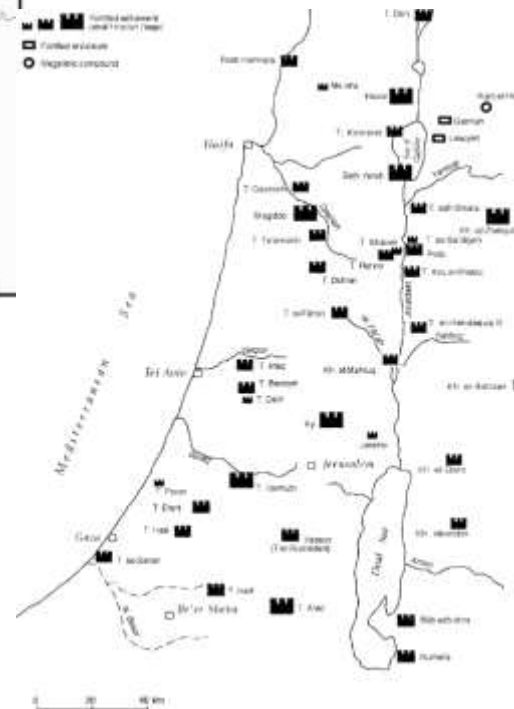
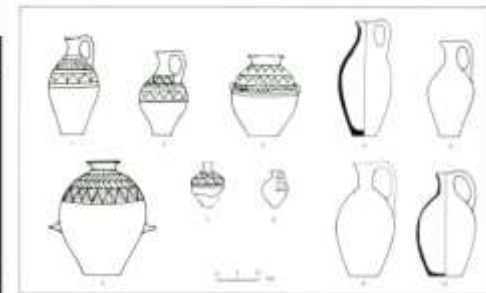
- Termín: okruh archeologů kolem Williama F. Albrighta: 1922
- Slitina mědi a 5-10 procent cínu X výraznější rozšíření této technologie: rané 2. tisíciletí X termín se i nadále používá
- Postupné rozcházení datace v jednotlivých regionech:
 - J Levanta – nástup EDP: 1./2 4. tisíciletí BCE; urbanizace: před 2500 BCE
 - S Levanta: závěr 4. tisíciletí; tzv. druhá urbanistická revoluce: po 2500 BCE
- Struktura osídlení: kontinuita X změna
 - Oproti chalkolitu: úbytek sídlišť
 - J X S Levanta: J Levanta nemá osídlené pobřežní pláně X S Levanta: Byblos, Ugarit apod.
- Písemné prameny: království Ebla, Mari
- Jednoznačně doložené komplexní společnosti v celé zájmové oblasti
- Proces urbanizace: V. Gordon Childe

RANÁ DOBA BRONZOVÁ V J LEVANTĚ

- Vnitřní rozčlenění: keramika: tzv. abydoské zboží
- Raná doba bronzová I-IV: c. 3600/3400-2200 cal. BC
 - ▣ Nejasnosti: počáteční a závěrečná fáze
 - ▣ Proces formování?
 - ▣ Kolaps: EBA IV
- Synchronizace:
 - ▣ Egypt: Raně dynastické období, Stará říše
 - ▣ Mezopotámie: Uruk, Džemdet Nasr, Ninive V, raně dynastické období I-III, staroakkadská říše, třetí dynastie z Uru

Map of relevant Early Bronze Age Sites in the Levant

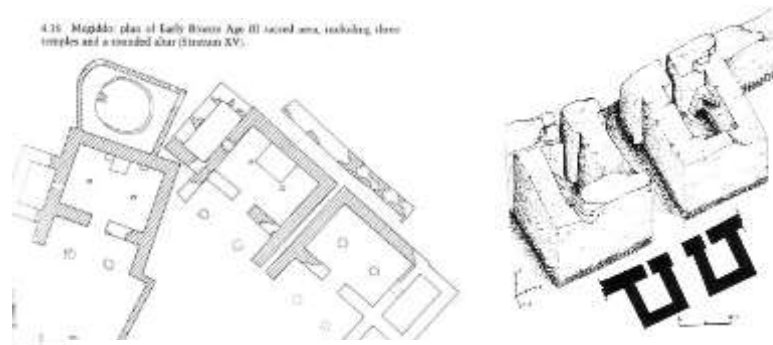

SÍDELNÍ STRUKTURA V J LEVANTĚ: EBA

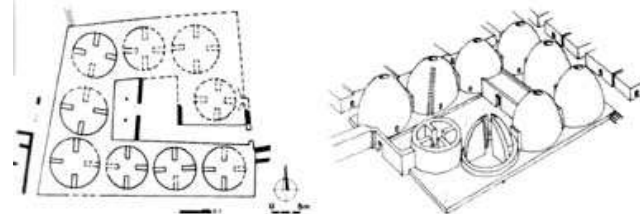
II-III

- Hlavní centra: Megiddo, Arad, Tell el-Farah sever, Ai, Báb edh-Dhrá
 - ▣ Vliv Egypta: Arad, Tell Erání
- **Komunitní stavby:** chrámy (Megiddo, Ai, Jericho), vodní reservoáry (Ai, Arad), sýpky (Bét Jerah), městská opevnění (Arad, Tell el-Farah sever apod.)
- **Pohřební zvyklosti:** mnohočetné pohřbívání v přírodních či umělých jeskyních, tzv. šachtové hrobky, dolmeny
 - ▣ Pohřebiště u Báb edh-Dhrá
- **Umění:** relativně málo: především cylindrické pečeti
- Vliv S Levanty EBA III: struktura osídlení, glyptika, keramika apod.

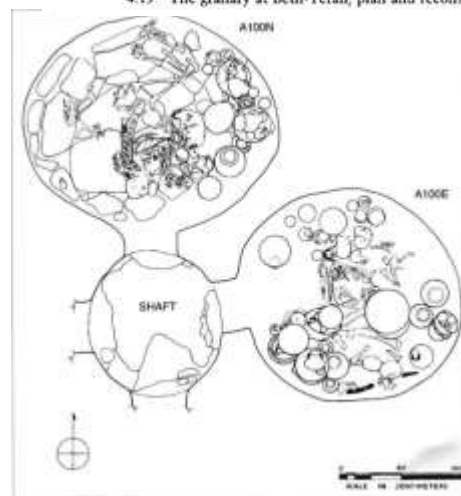
4.18 Megiddo: plan of Early Bronze Age III sacred area, including three temples and a sanctified altar (Stronach XV).

4.19 Tell el-Farah (nord): reconstruction of Early Bronze III city walls.

4.19 The granary at Beth-Yerah, plan and reconstruction.

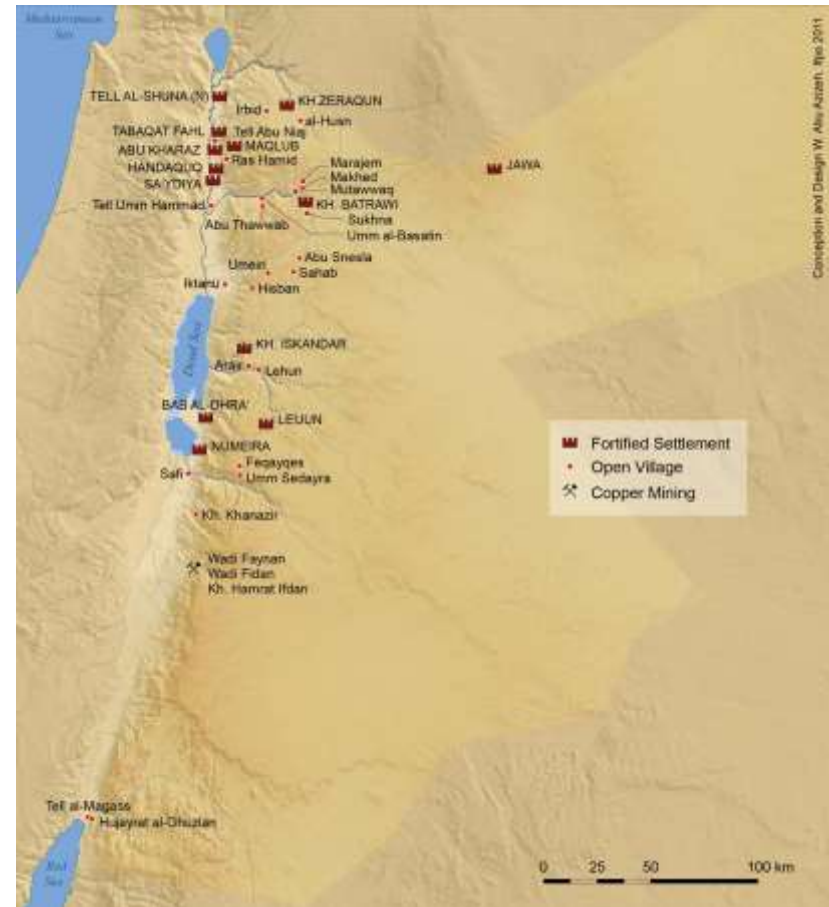
TEL ARAD

- S Negev; výzkum: Ruth Amiran
- 22 akrů
- 2 části: dolní město a akropole z IA
- Počátky osídlení: Chalkolit
- EBA: kontrola obchodování s mědí v Beerševském údolí
- Opuštěno na konci EBA III – přesun centra osídlení do oblasti Negevu
- Tzv. aradský dům – typický model domu pro oblast Sinajského poloostrova – jde o součást většího počtu budov soustředěných kolem centrálního dvora
- Společenská stratifikace: stavby ve veřejném zájmu: opevnění (2.5 m široké, polokruhové bastiony), posvátný okrsek a „palác“, vodní rezervoár, plánovaná rezidenční zástavba

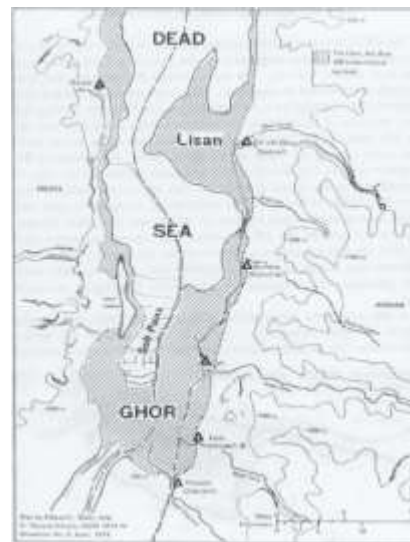
RANÁ DOBA BRONZOVÁ V JORDÁNSKU

- Datace:
 - ▣ EBA I: 3600-3100/3000 BC
 - ▣ EBA II: 3100/3000-2850-2750 BC
 - ▣ EBA III: 2850/2750-2400/2300 BC
 - ▣ EBA IV: 2350/2300-2000 BC
- Úzké propojení s J Levantou, její pomezí
 - ▣ Keramika, struktura osídlení, způsoby pohřbívání apod.
- Osídlení: systém prosperujících vesnických komunit, navzájem propojených obchodními a společenskými kontakty
 - ▣ Vznik měst EBA III: prostorově omezené území
- Hlavní lokality: Báb edh-Dhrá, Pella, Numeira
- Zdroj mědi: Wádí Feinán (od EBA, A. Hauptmann). Doly (Wadi Khalad) a zpracovatelské areály (Ras an-Nabq, Khirbet Hamra lfdan)

BÁB EDH-DHRÁ

- Jordánsko, pobřeží Mrtvého moře (Lisánský poloostrov)
- „Města planiny“: Sodoma, Gomora
- Výzkum: ASOR (Lapp), EDSP (Rast – Schaub)
- EBA I: pohřebiště, neopevněná vesnice
- EBA II: město
- Největší rozsah (9 akrů, cca 600-1000 obyvatel): EBA III: opevnění, svatyně, kostnice
- EBA IV (2200 BC): osídlení mimo město, rozptýlené osídlení uvnitř opuštěného města. Málo pohřbů

RANÁ DOBA BRONZOVÁ V SEVERNÍ LEVANTĚ / MEZOPOTÁMIÍ

- Vyznění tzv. urucké expanze: zvýšení významu místních tradic + vymizení babylonských vlivů
- Nová hmotná kultura: **Ninive 5 – přítomný vliv Sumeru v regionu**
- 3. tisíciletí: koncept Early Jezirah (EJ) 0-V: snaha standardizovat chronologii lokalit S Mezopotámie
 - EB I a EB II: 3100-2600 BCE
 - EB III: 2600-2450 BCE
 - EB IV: 2450-2000 BCE
- Městské státy – svět městských států EBA II-III: dominovány královskými paláci
 - Písemné prameny z Elby: identifikace některých městských států: Chábúr (Nagar, Šechna, Urgiš), Eufrat (Mari, Tuttul, Emar, Karchemiš), SV Mezopotámie (Aššur, Chamázi), Z Sýrie (Ebla, Ugarit, Byblos)
- Povodí Chábúru: významné centrum tzv. sekundární urbánní revoluce

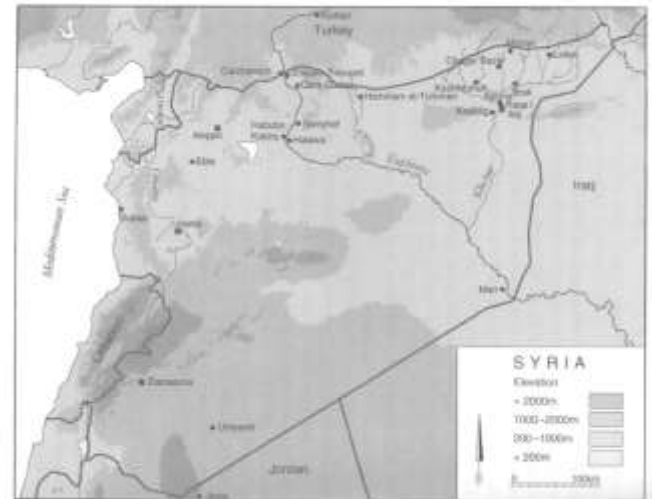

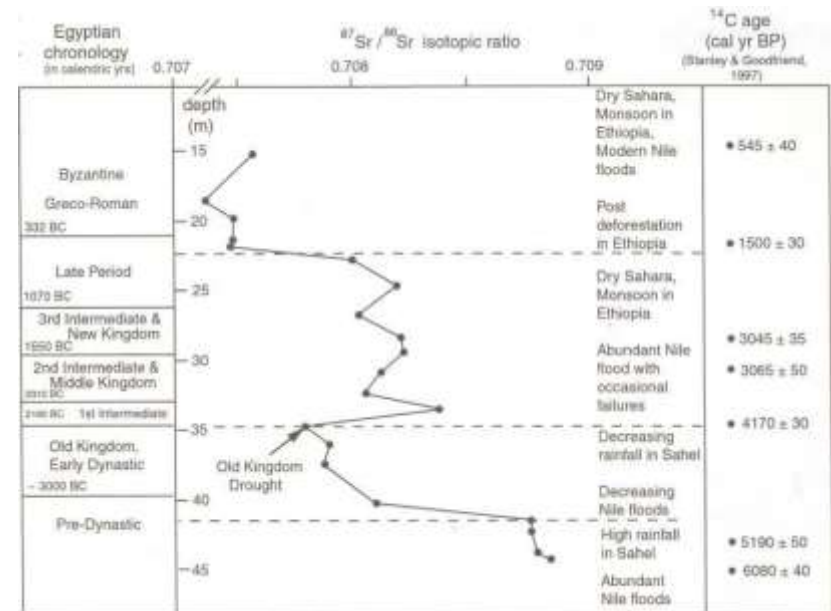
Fig. 7.1 Syria in the early third millennium BC.

Fig. 8.1 Syria in the mid/late third millennium BC.

ZÁNÍK SVĚTA EBA III

- 2300/2200 BC. Klimatické změny (vrty v ledovcích, C-14 datované jezerní sedimenty) – výrazný úbytek srážek – rozpad systému městských center (Ai, Megiddo, Bét-jerah opuštěny) a opětovná ruralizace společnosti a polonomádkého osídlení = **EBA IV**
- Teorie o příchodu nového etnika (Amorejců) a jeho vlivu na rozvrat systému – diskutované téma
- Vliv politiky: vzájemné války, nápor Egyptů
- Dnes: multifaktorový zánik: klimatologické změny, socio-ekonomické problémy, vzájemné války a útoky nomádů – rozvrat mnohých levantských států, nájezdy Egyptů
- Výjimečný nález: Ag pohár z šachtového hrobu v Ain Samiya (poblíž Ramalláhu, Palestina, MBA I) – výzdoba provedena v sumerském stylu – doklad kontaktů

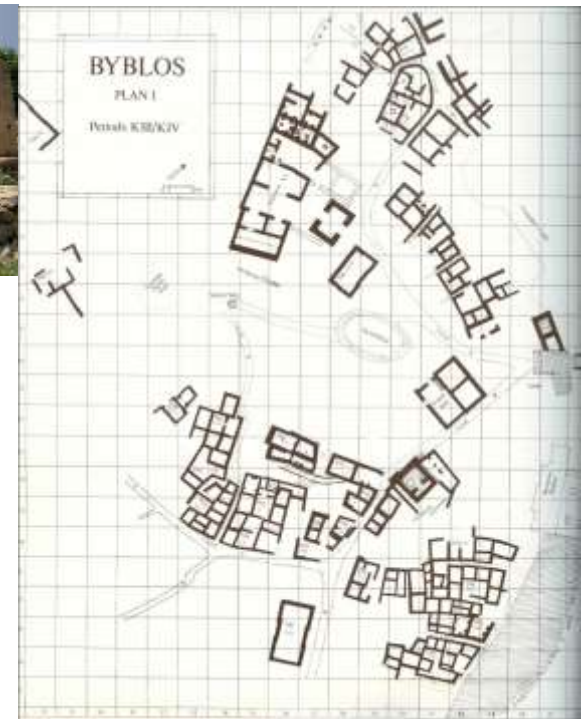

Beer Resisim
Dočasný kemp

BYBLOS

- 42 km S od Bejrútu, Libanon
- Osídlení: od 9. tisíciletí (PPNB)
- Eg. prameny: kbn, Gubla (amarnský archiv)
- Arch. výzkum: Pierre Montet (1921-1924), Maurice Dunand (od 1925)
- Složitý vývoj města: chalkolitická a EBA fáze: 3600-3100 BC
- Chrám Paní Byblu (Baalat Gebel): tzv. chrám obelisků
 - Vystavěn kolem 2700 BC
 - Část vybavení: předměty s egyptskými nápisy, ztotožnění s Hathorou

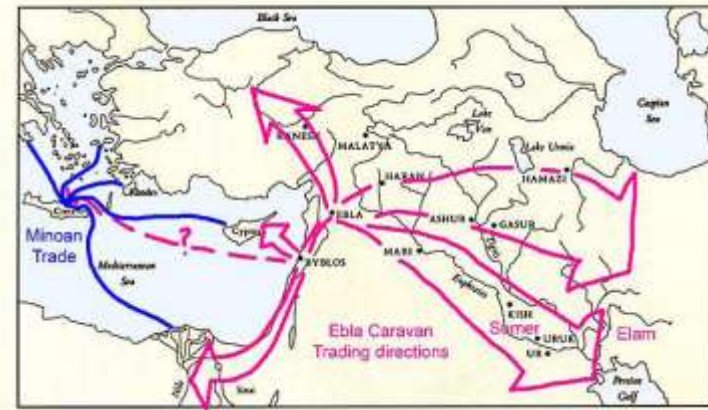
KRÁLOVSTVÍ MARI A EBLA

- 2 politické útvary definující Z Sýrii během 3. tisíciletí: 2900-2350 BC (EDP III)
- 1. království Ebly- 3000-2300 BC
 - ▣ Dominuje Syro-Palestině během EBA II-III
 - ▣ Období archivů: 24.-23. stol BC (Mardikh IIB1)
 - ▣ koalice městských států (více než 60 měst) v čele s Eblou
 - ▣ Odhad populace: cca 40 000 obyvatel
- 2. království Ebly, 2300-2250 BC, Staroakkadské obd.
 - ▣ Nahrazuje ho království Jamhad (pozdní EBA/raná MBA)
- Po zániku (Sargon/Náram-Sín) – do cca 2000: zchudnutí a úpadek městských center S Sýrie; zánik městské civilizace v J Syropalestině

EBLA

- Tell Mardích, 55 km JZ od Aleppa = jedno z nejvýznamnějších center S Levanty ve 3. a 2. tisíciletí – NA DÁLKOVÉ OBCHODNÍ TRASE
- Jazyk: eblaiština: jeden z nejstarších semitských jazyků, společně s akkadštinou
- Topografie: centrální akropole a okolní tzv. dolní město
- Město: celkem 3x zničeno (23., 20., 16. stol.): 3 hlavní horizonty osídlení: 1.-3. království Ebly
 - Založeno: raná doba bronzová (EBA) cca 3500 BC, centrum širokého zemědělského zázemí. Zapojení do dálkových tras
- Od 1964: Italská archeologická expedice

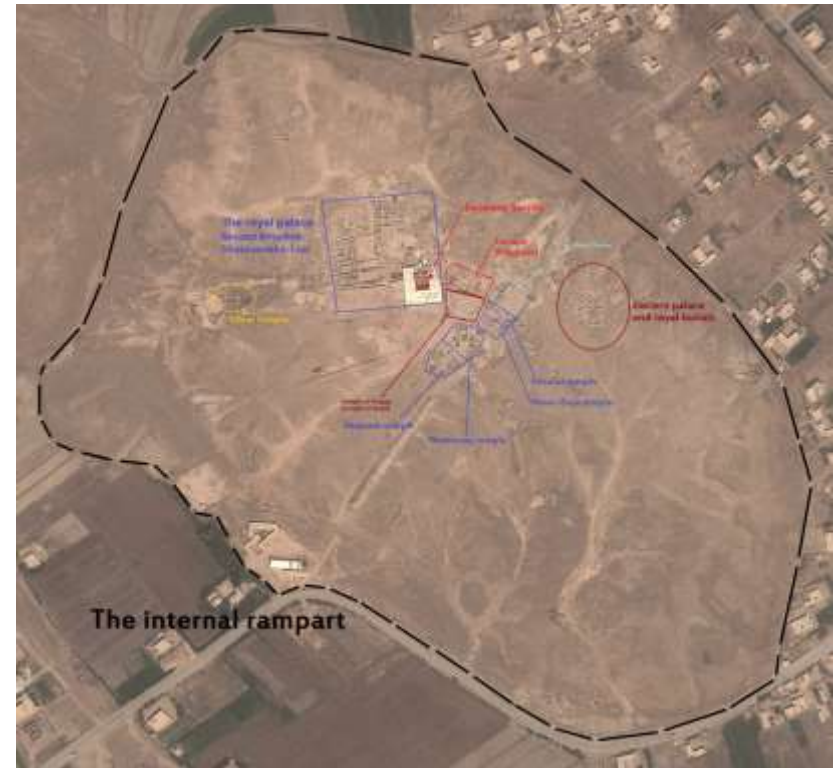
Královský palác G a královský archiv z Ebly

- Existence rozsáhlého paláce: cca 2400-2300 BC. Zničen králem Sargonem Akkadským nebo Náramsinem (2334 BC nebo krátce poté)
- Palác: rezidenční, ceremoniální, administrativní, výrobní a skladovací funkce
- Královský archiv:
 - původně asi 5000 tabulek (2000 celých tabulek, 5000 velkých zlomků)
 - Rozdělení archivu podle správy paláce a státu
 - Texty: hospodářský a diplomatický charakter, královské texty apod.

MARI

- Tell Hariri, cca 120 km JV od Dér-ez-Zoru, Z břeh Eufratu
- Výzkum: od 1930s
 - ▣ André Parrot, Jean-Claude Margueron, Pascal Butterlin
- Hegemonní stát: 2900-1759 BC
 - ▣ 1. království Mari: ED I-II
 - ▣ 2. království Mari: 2500-2290 BC, ED III
 - Spory s Eblou
 - Zánik: Sargon Akkadský, Naram-Sín
 - ▣ 3. království Mari: 2110-1761 BC, UrIII – raná MBA
 - ▣ Archiv z Mari: především 18. stol. BC
 - ▣ Aktivní vztahy s Akkadskou říší i UrIII – aliance, sňatky

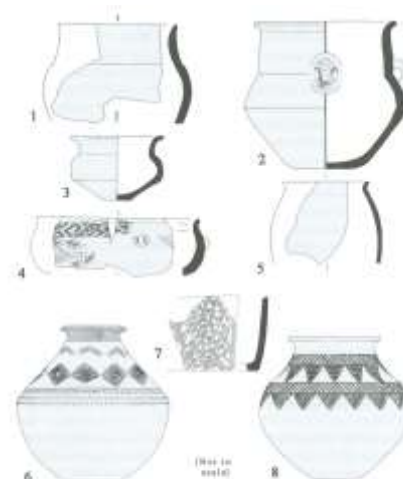
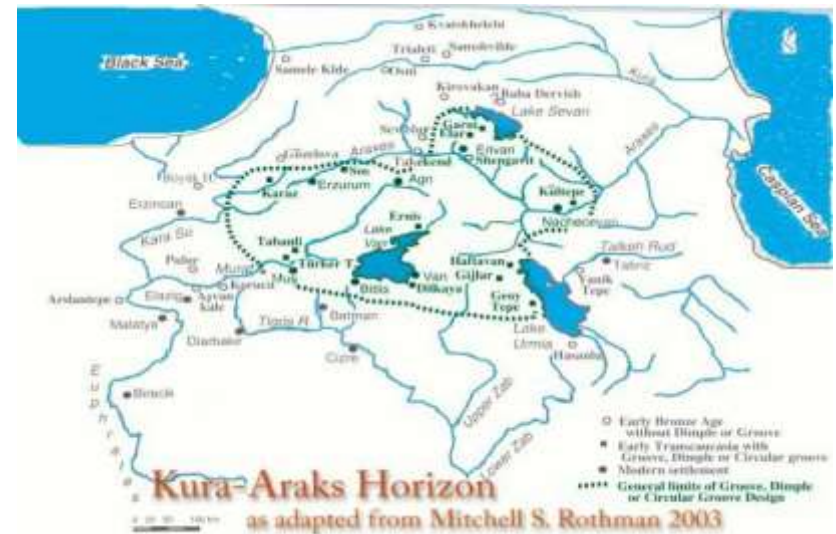
RANÁ DOBA BRONZOVÁ V ŠIRŠÍ MEZOPOTÁMIÍ

- Na území původně pod vlivem pozdního Uruku a před nástupem EDP - několik kulturních celků – 3100-2900 BC
- Dichotomie mezi archeologicky definovanými kulturami a obdobími (Džemdet Nasr, zakavkazská kultura / Kura-Araxas, Ninive 5, EDP) X politickými dějinami (první dynastie z Kiše, Uruku, Uru, Lagaše apod.)
- Zdroje nerostného bohatství: Omán, Dilmun (SV Arábie, Bahrajn): měď, dřevo
- Vůdčí oblastí: J Mezopotámie – oblast pod vlivem menších městských států

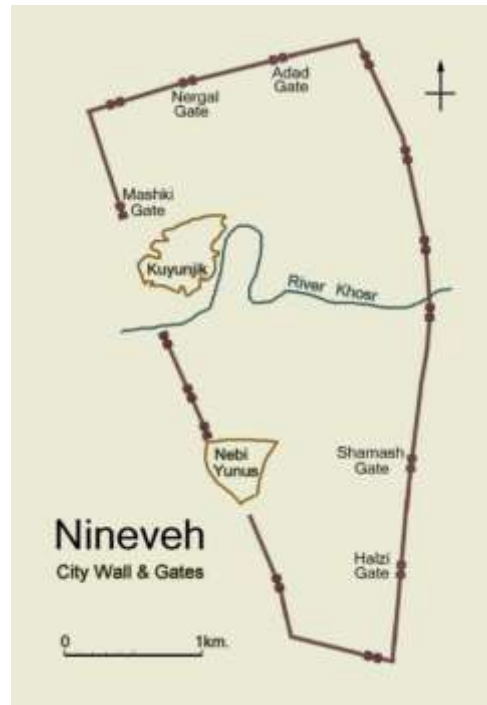
RANÁ ZAKAVKAZSKÁ KULTURA / KURA-ARAKS

- V Anatólie – povodí řek Kura a Araks
- Polonomádké obyvatelstvo – regionální rozdíly
- Datace: cca 4000-3100 BC
- Obecně řazeno do EBA
- Minimum importů z Mezopotámie a Palestiny
- Lokality: Sos Hoyuk (Eruzurm), Kultupe 2
- Shrnutí: Paléorient 2014, vol. 40/2 – monotematické číslo

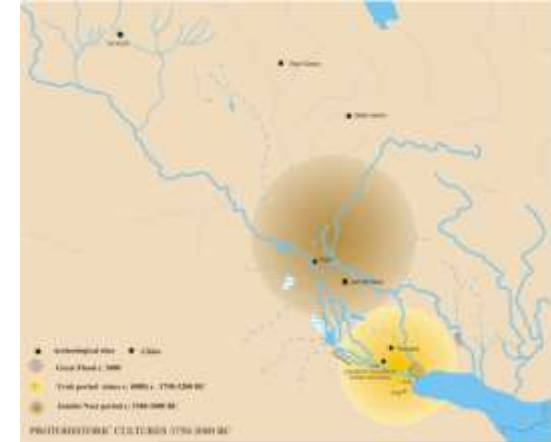
KULTURA NINIVE 5

- Archeologicky definovaná kultura pro S Mezopotámii (tzv. metalické zboží)
- Eponymní lokalita: Ninive
 - Předměstí dnešního Mosulu, S Mezopotámie
 - Telly: Kouyunjik (Kuyuncuk), Tell Nabi Yunus
 - Obrovská lokalita: 750 ha – 12 km cihlových hradeb
 - výzkumy: Carsten Niebuhr (lokalizace 1761-67), Paul-Émile Botta (1842), Austen Henry Layard (1847), Max Mallowan a Campbell Thompson (Prehistoric pit)
- Datace: cca 2900-2600 BC
- Chronologicky odpovídá Early Jezireh I a II
 - Předchozí kultura v oblasti: pozdní Uruk
 - Keramika: souběžná s Early Transcaucasian culture a Džemdet Nasr
- Petit, Lucas P. & Morandi Bonacossi, Daniele (eds) 2017: *Nineveh, the Great City. Symbol of Beauty and Power*, Papers on Archaeology of the Leiden Museum of Antiquities 13, Leiden (Sidestone Press).

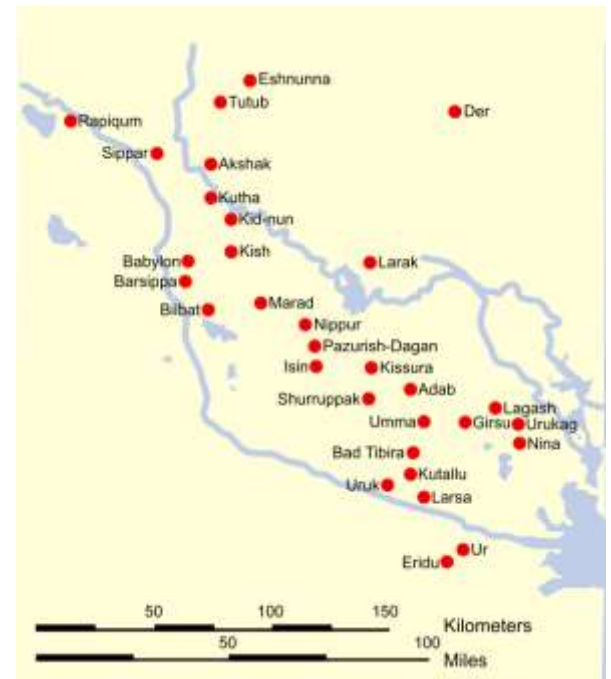
KULTURA DŽEMDET NASR

- 3100-2900 BC. J Mezopotámie
 - ▣ Současná s ranou kulturou vrstvy Ninive 5 v Horní Mezopotámii
- Eponymní lokalita: Tell Džemdet Nasr
 - ▣ 26 km SV od Kiše
 - ▣ Výzkum: Stephen Langdon, Roger Matthews
- Lokality: Šuruppak, Nippur, Ur, Uruk atd.
- Charakteristiky: rodící se byrokracie, vzrůstající sociální nerovnost
- Náznaky politického uspořádání – aliance/konfederace
- Materiální kultura: bohatě zdobená monochromní i polychromní keramika (geometrické a figurativní vzory) X jen malá část keramické produkce: společensky zařazující prostředí elit
- Formativní doba klínového písma
- Nálezy keramiky: především v S části Babylonie X v J Babylonii jen výjimečně; nálezy i v Ománu – obchod kvůli měděným dolům

RANĚ DYNASTICKÉ OBDOBÍ (ED)

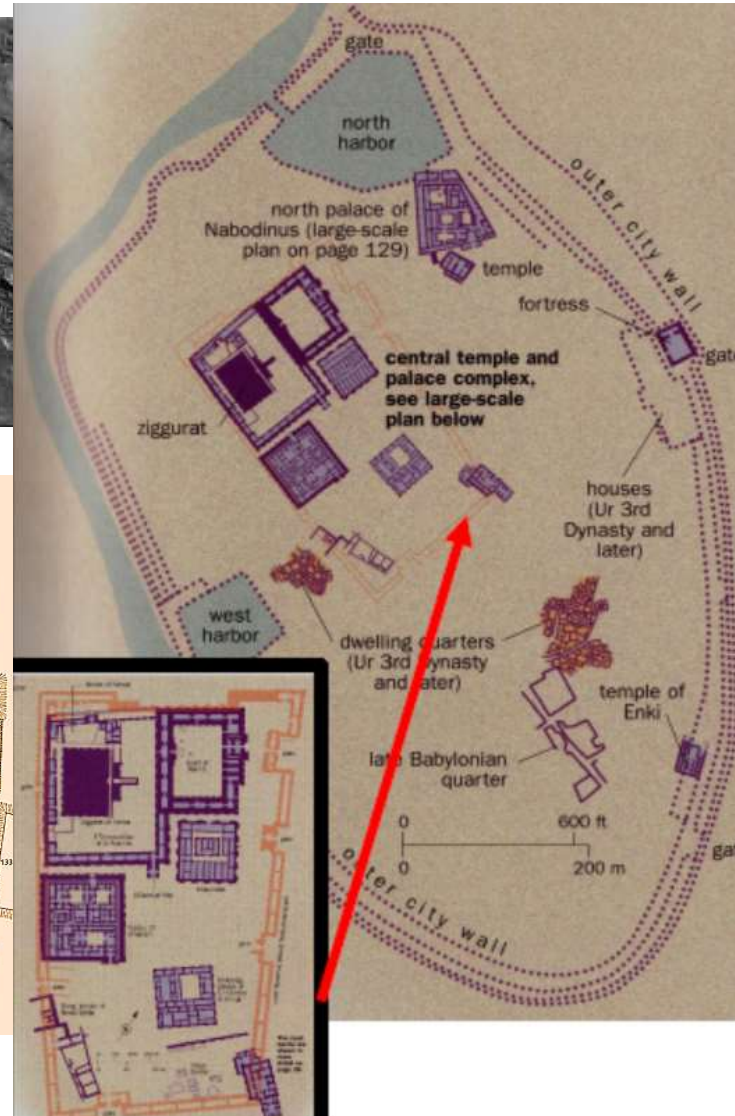
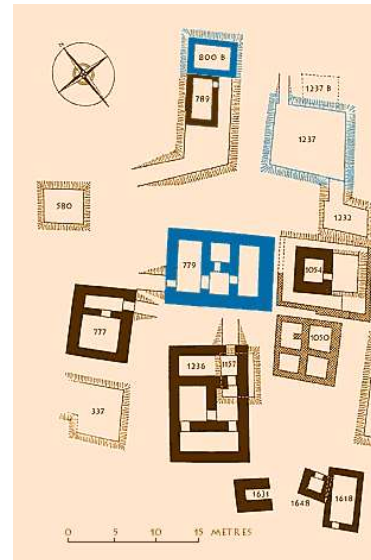
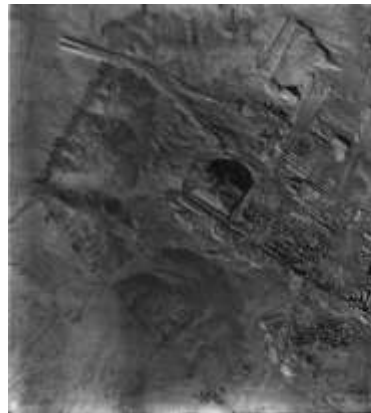
- Termín: Henri Frankfort: podle Egypta
- Datace: 2900-2350 BC (střední chronologie), 2800-2230 BC (krátká chronologie)
 - ▣ Vnitřní dělení: ED I-III (ED I, II, IIIa, IIIb). Nebo rané a pozdní ED
 - ▣ Závěr období: nejstarší pevná vláda – Sargon Akkadský, tj. +/- 2334 BC – tzv. pre-sargonské období
- Synchronizace: ED I-III odpovídá EJ I-III v S Mezopotámii
- Písemné prameny – nejsou příliš podrobné: Babylonie (Ur, Fáro/Šuruppak, Abú Salábích, Lagaš), Mari, Nabada/Tell Bejdar, Ebla – hmotná kultura, archeologie hlavních center – kontinuita vývoje od Uruku, přes Džemdet Nasr až po EDP
- Základní politické dělení: Akkad (na S: Abú Salabích po okraj plání,), Sumer (na J, Eridu-Nippur, sumerštiny)
- Základem politického uspořádání: **městské státy**
 - ▣ Babylonie: cca 12; Akkad také cca 12
 - ▣ Systém rozvrátil: král z Kiše Sargon – asi 2334 BC

- Postupný proces centralizace původně samostatných městských států do větších územních celků: městských spolků / lig: Kiš, Uruk, Lagaš, Umma – vzájemné boje o území
- Náboženská střediska: Uruk, Nippur
- Celkově: kontinuita od Uruku – osídlení, hmotná kultura apod.

KRÁLOVSKÉ POHŘEBIŠTĚ Z URU

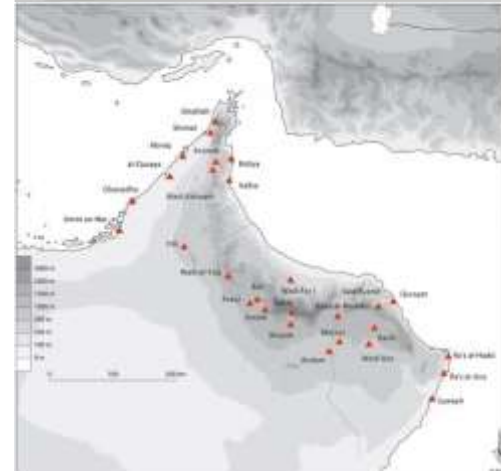
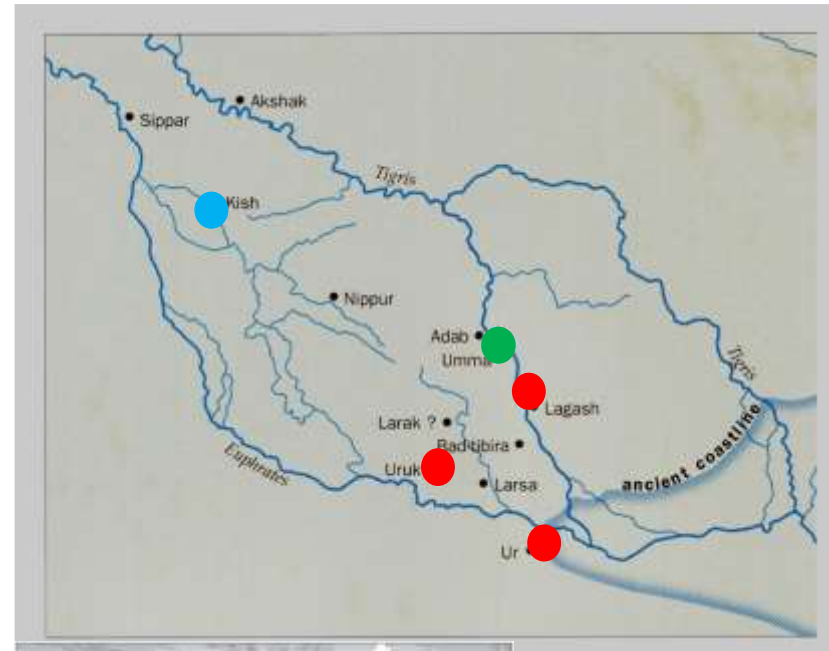
- Výzkum: Charles Leonard Wooley, 1922-1934 (BM, UPenn). Objev pohřebiště: 1926
- Pohřebiště: cca 2000 pohřbů X 17 extrémně bohatých: přízvisko „královské“
 - Pouze 3 s královskými jmény: královna Puabi, králové Akalamdug a Meskalamdug
- Doba používání: minimálně 300 let v 2./2 3. tisíciletí BC (ca. 2600-2450BC): ED III
- Hrobka královny Puabi, PG 800, cca 2350-2400 BC
- Tzv. velká pohřební jáma (Great Death Pit): PG 1237

ZÁVĚR EDP

- Období konfliktů mezi městskými státy, politického neklidu a zmatků – aliance panovníků Uruku, Uru a Lagaše – přijali titul „král z Kiše“ X panovník z Ummy (dlouhodobé války o spornou hranici)
 - Král Ummy (Lugalzagesi) porazil 2350 BC Lagaš, dobyl Uruk
- X nástup na trůn: Sargon Akkadský – 2334 BC – nová éra – Akkadská říše
- Kontakty s okolními zeměmi: Elam (tzv. protoelamská kultura), Omán (tzv. kultura Magan – měď, dálkový obchod)

POZDNÍ 3. TISÍCIETÍ V MEZOPOTÁMIÍ

- Výrazné zvýšení centralizace moci:
 - ▣ Vláda dynastie králů z Akkadu (S Babylonie; 24.-22. stol. BC)
 - ▣ Vláda dynastie králů z Uru (J Babylonie, 21. stol. BC)
- Společné rysy:
 - ▣ založeny vojenskými prostředky;
 - ▣ úsilí o politické, správní i náboženské (ideologické) sjednocení prostoru Mezopotámie;
 - ▣ zánik: vnitřní opozice (nespokojenost centra i porobených měst) a vnější síly (z V): Amorejci, Gutejci

STAROAKKADSKÉ OBDOBÍ

- Datace: 2350-2170 BC (střední chronologie)
 - Synchronizace: EBA IV v J Levantě, EBA IVA a EJ IV v Sýrii, EBA IIIB v Turecku
- Akkad: oblast u soutoku Tigridu a Dijály. Město Akkad: písemné prameny X není archeologicky lokalizované, pravděpodobně v oblasti Bagdádu
- Nejstarší politický útvar sjednocující celou Mezopotámii pod vládou jednoho panovníka – model, který následují ostatní říše v tomto regionu; přesun mocenského centra z J (Babylonie, sumerština) na S (Akkad, akkadština, semitský základ)
 - Koexistence obou oblastí: jazykové ovlivnění, Puabi (Ur) mohla pocházet z Akkadu; králové z Kiše měli sumerská i akkadská jména
- Zakladatel: Sargon Akkadský
 - Vnuk: Naram-Sín
- Vrchol moci: 24.-22.stol. BC
- Končí dočasně systém samostatných městských států X centralizace státu, zavedení nového typu daní
- Centrum vývoje: S Babylonie
- Neustálé války a potlačování rebelií – především v Sumeru

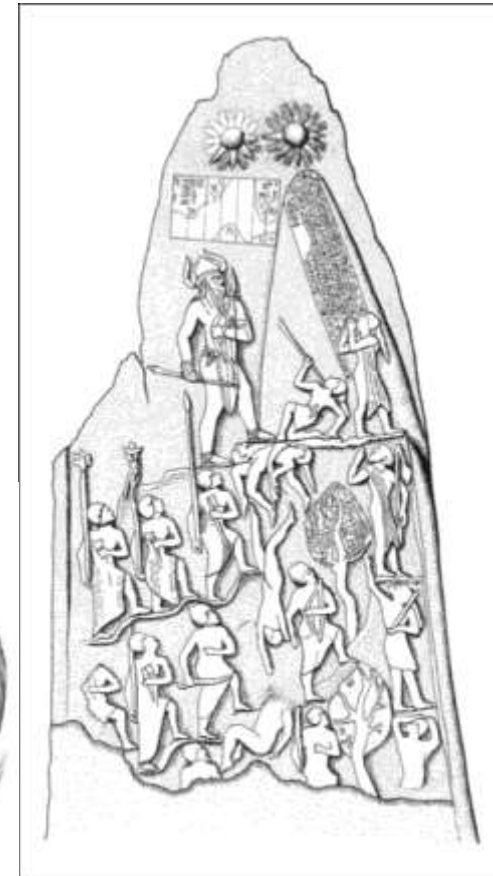
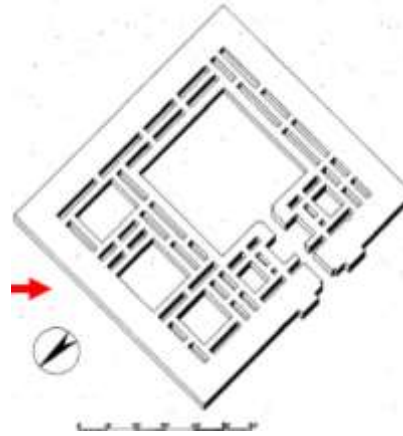
SARGON AKKADSKÝ

- Sargon Veliký (56 let vlády), cca. 2334-2279 BC
- Nosič poháru krále z Kiše; získání královského trůnu v Kiši
- Podrobení si Sumeru – porazil krále Lugalzagesiho z Ummy u Uruku
 - ▣ Svou dceru Enheduannu jmenoval velekněžkou měsíčního boha Nanny v Uru – autorka několika hymnů na Nannu – tuto tradici opakuji i následující panovníci
 - ▣ Dosazení akkadských správců do dobytých měst
- Boje v Levantě: podrobení Mari, Jarmuth, Ebla – Z Sýrie, Sýrie/Libanon, JV Anatolie: došel až k Tauru: zajištění dodávek dřeva a drahých kovů
- Boje na V: Elam
- Dálkový obchod: Dilmun (Bahrajn), Magan (Omán), Meluhha (Indie)
- Založil nové hlavní město: Akkad – archeologicky nenalezená lokalita (poblíž Babylonu, Sipparu a Kiše)
- Snaha o standardizaci – dávky, podporu boha Enlila – „nadrárodní“ aspekt
- Po smrti: období neklidu
- Odkaz: legendární ideální panovník po dalších 2000 let – zakladatel tzv. **imperiální politiky** následujících mezopotámských panovníků.

NÁRAM-SÍN

- Vnuk Sargona, jeden z nejvýznamnějších akkadských panovníků
 - ▣ 37 let vlády, cca 2211-2175 BC)
- Nový titul: „král čtyř stran (světa), akkadský bůh“ – sebezprezentace panovníka (snaha překonat své předchůdce)
 - ▣ Prohlásil se bohem ještě za svého života
- Válečné výpravy: oblast Perského zálivu (Elam – Susy) a pohoří Zagros (tzv. Vítězná stéla – Naram-Sín je zpodobněn jako bůh)
 - ▣ Tell Brak – povodí Chábúru, zásadní význam pro ovládnutí dálkových cest v S Mezopotámii – „Naram-Sínův palác“ = vojenská pevnost
 - ▣ Zničení/Vypálení Ebly
- Jeden z vrcholů užitého umění: snaha po reálnosti (měděná socha z Bassekti)
- Zánik AŘ: trest bohů za Naram-Sínovu pýchu

POZDNÍ STAROAKKADSKÁ ŘÍŠE

- Po Nárám-Sínově smrti:
 - ▣ Rebelie: nespokojenost centra Akkadské říše provincií (Sumer)
 - ▣ Nájezdy Gutejců (V kmenů)
 - ▣ Nájezdy Amorejců (Z kmenů)
- Cca 2200 BC: období sucha, přítomnost sopečného popela (sopky v Anatolii?) – zasažení širokého pásma od Egypta (rozpad OK) po Př.-V. (zánik městské civilizace J Syropalestiny – EBA IV; zchudnutí sídlišť v S Levantě; opuštění některých měst v Mezopotámii)
 - ▣ Oblasti závislé na dry-farming: problémy a odchod obyvatelstva – tlak na S Mezopotámii
 - ▣ J Mezopotámie: lepší podmínky X města nespokojená s akkadskou nadvládou - rebelie
- Tzv. Sumerský seznam králů: doklad úpadku staroakkadské říše

SITUACE PO ROZPADU AŘ – „gutejské intermezzo“

- 2217/2174 BC: Vznik mnoha samostatných států v Babylonii i mimo
 - ▣ Gutejci – kmeny původně ze Zagrosu – postupně se usazovali v Babylonii (centra v Nippuru a Kiši)
 - ▣ Churritské obyvatelstvo v S Sýrii: stát „Urkiš a Navar“ – Alalach, Chagar Bazar – nástup MBA
 - ▣ Mari
 - ▣ Elam: stát Awan (Súzy)
- Období bezvládní: 40-120 let
- J Babylonie: novosumerská renesance (např. Lagaš – centrum v Girsu)
 - ▣ Místní vládcí: např. Gudea z Lagaše – cca 2100 BC (ke konci Gutejského období)
- Postupně si oblast podrobují králové vládnoucí v Uru (tzv. 3. dynastie z Uru)

TŘETÍ DYNASTIE Z URU (UR III)

- Tzv. novo-sumerské období
- Datace: cca 2110-2003 BC
- Vyhnání Gutejců
- Sjednotitel: Ur-Namma : kolem 2100 BC
- 5 generací vládců, cca 70 let.
- Obrovské množství písemných materiálů (min. 40 000 textů): J polovina Babylonie
- Stát: územně menší X byrokraticky centralizovanější
 - Okolní samostatné městské státy – uzavírané aliance
- Diplomatické styky s oblastmi na S a Z (Tuttul, Ebla, Urši, Byblos)
- Hospodářský rozkvět Akkadu a Sumeru
- Vysoká úroveň urbanizace, vysoká hustota osídlení
 - Rozvoj města Ur: nejstarší zikkurat, nové hradby, zavlažovací kanály, královský palác...
 - Královské pohřebiště UrIII v Uru (v rámci města, nadzemní a podzemní prostory zdobené plátkovým Au a lapisem lazuli
- Vysoká úroveň architektury a užitého umění: sochařství, produkce kamenných a kovových předmětů, pečeti válečky...
- Rozpad: náhlý, nejasné příčiny – nájezdy Amorejců

